

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
กรุงเทพฯ
สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
เลขรับ 716
วันที่ 17 มี.ค. 2560
เวลา 16.14 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/ ๑๖ มี.ค.

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารงาน
รับที่ ๒๐ / ๒๐.๑๗.๑๗/๑๖๐
เวลา ๑๗.๓๗ / ๑๖.๓๓
สำนักการประชุม

กลุ่มงานนิติ
รับที่ ๕ (ง) / ๕๖๑๐
วันที่ ๑๗ / ๓.๓ / ๖๐
เวลา ๑๗.๔๓
สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๘๐๐๐ ต่อ ๓๐๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๘๐๕๘ (wa840/D/S/วค)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘
ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขบทนิยามคำว่า “การรับขนทางอากาศภายในประเทศ” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา” “อนุสัญญา” และ “รัฐภาคี” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓)
- (๒) แก้ไขเพิ่มเติมขอบเขตการใช้บังคับพระราชบัญญัติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ และมาตรา ๕)
- (๓) กำหนดอำนาจของผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยในการสั่งให้ผู้ขนส่งแสดงหลักฐานการประกัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ วรรคสาม)
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับผู้ขนส่งเกี่ยวกับเอกสารการรับขน การกำหนดเกณฑ์จำกัดความรับผิดชอบ การกำหนดเงื่อนไขในการทำสัญญารับขน และกำหนดความหมายของวันตามพระราชบัญญัติ (เพิ่มมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ มาตรา ๗/๓ มาตรา ๗/๔ และมาตรา ๗/๕)
- (๕) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทักท้วงสำหรับความเสียหายที่เกิดกับสัมภาระลงทะเลเปื้อนหรือของ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ และมาตรา ๔๔)
- (๖) กำหนดให้มีการระบุข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับขนรูปแบบอื่นไว้ในเอกสารการรับขนทางอากาศได้ (เพิ่มมาตรา ๔๖ วรรคสอง)
- (๗) กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับขนทางอากาศที่ดำเนินการโดยบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ขนส่งตามสัญญา (เพิ่มมาตรา ๕๓/๑)
- (๘) กำหนดการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายในกรณีที่ต้องรับผิดชอบถึงแก่ความตาย (เพิ่มมาตรา ๕๔/๑)
- (๙) กำหนดวิธีการคำนวณระยะเวลาในการใช้สิทธิฟ้องเรียกค่าเสียหาย (เพิ่มมาตรา ๕๕ วรรคสอง)
- (๑๐) กำหนดเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลและการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายในการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (เพิ่มมาตรา ๕๖/๑ มาตรา ๕๖/๒ มาตรา ๕๖/๓ มาตรา ๕๖/๔ มาตรา ๕๖/๕ และมาตรา ๕๖/๖)

เหตุผล

เนื่องจากประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาเพื่อการรวบรวมกฎเกณฑ์บางประการเกี่ยวกับการรับขนระหว่างประเทศทางอากาศ ค.ศ. ๑๙๙๙ (Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air, 1999) แต่โดยที่พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศยังไม่ครอบคลุมครบถ้วน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้การเป็นไปตามอนุสัญญา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “การรับขนทางอากาศภายในประเทศ” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การรับขนทางอากาศภายในประเทศ” หมายความว่า การรับขนคนโดยสาร สัมภาระ หรือของทางอากาศโดยอากาศยาน ซึ่งคู่สัญญาตกลงให้ถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทางตั้งอยู่ในอาณาเขตของประเทศเดียวกัน และไม่มีถิ่นหยุดพักตามที่ตกลงกันภายนอกประเทศ”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา” ระหว่างบทนิยามคำว่า “การรับขนทางอากาศ” และคำว่า “การรับขนทางอากาศภายในประเทศ” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘

“การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา” หมายความว่า การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศตามมาตรา ๔ วรรคสอง ซึ่งถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทางตั้งอยู่ในอาณาเขตของรัฐภาคี”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “อนุสัญญา” และ “รัฐภาคี” ต่อจากบทนิยาม คำว่า “หน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่าง ประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘

“อนุสัญญา” หมายความว่า อนุสัญญาเพื่อการรวบรวมกฎเกณฑ์บางประการ เกี่ยวกับการรับขนระหว่างประเทศทางอากาศ ซึ่งทำขึ้น ณ เมืองมอนทรีออล เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

“รัฐภาคี” หมายความว่า รัฐภาคีของอนุสัญญา”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการรับขน ทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การรับขนทางอากาศเพื่อสินจ้างรางวัล รวมถึงการรับขนทางอากาศแบบให้เปล่าที่ดำเนินการโดยบุคคลซึ่งประกอบกรรับขนทางอากาศ เพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปกติด้วย ไม่ว่าการรับขนนั้นจะเป็นการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ หรือการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา

การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การรับขน ทางอากาศซึ่งตามความตกลงระหว่างคู่สัญญา ถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทาง ไม่ว่าจะมีการหยุดพัก ในการรับขนหรือมีการถ่ายลำหรือไม่ก็ตาม ตั้งอยู่ภายในอาณาเขตของสองประเทศ หรือตั้งอยู่ภายใน อาณาเขตของประเทศเดียว ถ้ามีถิ่นหยุดพักที่ตกลงกันภายในอาณาเขตของอีกประเทศหนึ่ง

การรับขนที่ดำเนินการโดยผู้ขนส่งหลายคนหลายทอดต่อเนื่องกัน ให้ถือว่าเป็นการ รับขนเดียวโดยไม่แบ่งแยก ถ้าการรับขนนั้นคู่สัญญาได้ถือว่าเป็นการดำเนินการเดียว ไม่ว่าจะได้ตกลง กันในรูปของสัญญาฉบับเดียวหรือสัญญาเป็นชุด และย่อมไม่สูญเสียลักษณะระหว่างประเทศ เพียงเพราะว่าจะต้องดำเนินการทั้งหมดภายในอาณาเขตของประเทศเดียวกันตามสัญญาฉบับเดียว หรือสัญญาเป็นชุด

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การรับขนทางอากาศที่ดำเนินการโดยบุคคลอื่น ซึ่งไม่ใช่ผู้ขนส่งตามสัญญาภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๔ ด้วย

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การรับขนที่ดำเนินการโดยรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ ที่ตั้งขึ้นโดยกฎหมาย ถ้าการรับขนนั้นเป็นการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) การรับขนไปรษณีย์ภัณฑ์ ซึ่งผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบเป็นการเฉพาะต่อหน่วยงาน การไปรษณีย์ตามกฎหมายที่ใช้บังคับกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขนส่งและหน่วยงานการไปรษณีย์

(๒) การรับขนทางอากาศที่กระทำและดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ ตามภาระหน้าที่ซึ่งไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้า

(๓) การรับขนทางอากาศในราชการทหาร โดยอากาศยานที่จดทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ หรืออากาศยานที่เข้ามาเพื่อใช้ในราชการทหาร ซึ่งระวางทั้งหมด ของอากาศยานนั้นได้ส่งมอบไว้โดยหรือในนามของราชการทหารดังกล่าว

หากกรณีตาม (๒) และ (๓) เป็นการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้ อนุสัญญา พระราชบัญญัตินี้จะไม่ใช้บังคับต่อเมื่อรัฐบาลได้ประกาศโดยทำเป็นหนังสือแจ้งไปยังผู้เก็บ รักษาอนุสัญญาตามที่กำหนดในอนุสัญญาแล้ว”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การประกันตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย มีอำนาจสั่งให้ผู้ขนส่งแสดงหลักฐานการประกัน”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ มาตรา ๗/๓ มาตรา ๗/๔ และมาตรา ๗/๕ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๗/๑ บทบัญญัติมาตรา ๙ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ ที่เกี่ยวกับเอกสารการรับขน ไม่ใช่บังคับแก่การรับขนที่กระทำในสถานการณ์พิเศษ นอกขอบข่ายปกติของธุรกิจของผู้ขนส่งรายนั้น

มาตรา ๗/๒ ผู้ขนส่งอาจกำหนดให้สัญญาการรับขนมีเกณฑ์จำกัดความรับผิดสูงกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่มีเกณฑ์จำกัดความรับผิดก็ได้

มาตรา ๗/๓ ในการรับขนทางอากาศ ผู้ขนส่งอาจปฏิเสธไม่เข้าทำสัญญาการรับขนใด ๆ หรือสละข้อต่อสู้ใด ๆ หรือจะกำหนดเงื่อนไขอื่นใดซึ่งไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๗/๔ ข้อกำหนดใด ๆ ที่มีอยู่ในสัญญาการรับขนและความตกลงพิเศษทั้งปวง ซึ่งมีผลใช้บังคับก่อนความเสียหายเกิดขึ้น โดยคู่สัญญามุ่งหมายที่จะไม่ใช้กฎเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดกฎหมายที่จะใช้บังคับหรือการเปลี่ยนแปลงกฎหมายเกี่ยวกับเขตอำนาจศาล ย่อมเป็นโมฆะ

มาตรา ๗/๕ วันตามพระราชบัญญัตินี้หมายถึงวันติดต่อกันตามปฏิทิน”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ การที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระได้รับมอบสัมภาระลงทะเลเบียนโดยไม่มีการทักท้วง ย่อมเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้นว่าได้มีการส่งมอบสัมภาระลงทะเลเบียนที่อยู่ในสภาพดี และตรงตามป้ายกำกับสัมภาระ หรือตามเอกสารซึ่งแสดงข้อมูลตามมาตรา ๙ วรรคสอง

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่สัมภาระลงทะเลเบียน ผู้มีสิทธิรับสัมภาระต้องทักท้วงต่อผู้ขนส่งหลังจากที่พบความเสียหายนั้นโดยพลันและอย่างช้าที่สุดภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับมอบสัมภาระดังกล่าว

ในกรณีล่าช้าในการรับขน ผู้มีสิทธิรับสัมภาระต้องทักท้วงต่อผู้ขนส่งภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระได้รับสัมภาระลงทะเลเบียนนั้น

การทักท้วงตามมาตรานี้ ต้องทำเป็นหนังสือและมอบหรือส่งให้ถึงผู้ขนส่งภายในระยะเวลาตามวรรคสองหรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระไม่ทักท้วงภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสองหรือวรรคสาม จะฟ้องผู้ขนส่งมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีก่ลฉ้อฉลของฝ่ายผู้ขนส่ง”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ การที่ผู้มีสิทธิรับของได้รับมอบของโดยไม่มีการทักท้วง ย่อมเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้นว่าได้มีการส่งมอบของที่อยู่ในสภาพดีและตรงตามใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของหรือบันทึกโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ของ ผู้มีสิทธิรับของต้องทักท้วงต่อผู้ขนส่งภายหลังจากที่พบความเสียหายนั้นโดยพลัน และอย่างช้าที่สุดภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับมอบของดังกล่าว

ในกรณีล่าช้าในการรับขน ผู้มีสิทธิรับของต้องทักท้วงต่อผู้ขนส่งภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับของได้รับของนั้น

การทักท้วงตามมาตรา นี้ ต้องทำเป็นหนังสือและมอบหรือส่งให้ถึงผู้ขนส่งภายในระยะเวลาตามวรรคสองหรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิรับของไม่ทักท้วงภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสองหรือวรรคสาม จะฟ้องผู้ขนส่งมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีกฉ้อฉลของฝ่ายผู้ขนส่ง”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘

“การรับขนร่วมกันตามวรรคหนึ่ง คู่สัญญาจะระบุข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับขนโดยรูปแบบอื่นไว้ในเอกสารการรับขนทางอากาศด้วยก็ได้”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๓/๑ ในหมวด ๔ การรับขนทางอากาศที่ดำเนินการโดยบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้ขนส่งตามสัญญา แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๕๓/๑ บทบัญญัติแห่งหมวดนี้ ไม่กระทบต่อสิทธิและภาระผูกพันระหว่างกันของบรรดาผู้ขนส่ง รวมถึงสิทธิไต่เบี่ยงหรือการชดใช้ความเสียหายใด ๆ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๖/๒”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๕๔/๑ ในกรณีที่บุคคลผู้ต้องรับผิดชอบถึงแก่ความตาย การฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ฟ้องผู้แทนตามกฎหมายของกองทรัพย์สินของผู้ตาย”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘

“วิธีการคำนวณระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งประเทศซึ่งศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีตั้งอยู่”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๖/๑ มาตรา ๕๖/๒ มาตรา ๕๖/๓ มาตรา ๕๖/๔ มาตรา ๕๖/๕ และมาตรา ๕๖/๖ ในหมวด ๕ การฟ้องเรียกค่าเสียหาย แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘

“มาตรา ๕๖/๑ การฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายในการรับขนทางอากาศ ระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา โจทก์มีสิทธิเลือกที่จะเสนอคำฟ้องในอาณาเขตของรัฐภาคีหนึ่ง ต่อศาลซึ่งมีเขตอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) ศาลที่ผู้ขนส่งมีภูมิลำเนา
- (๒) ศาลที่ผู้ขนส่งมีสถานที่ประกอบธุรกิจหลักตั้งอยู่
- (๓) ศาลที่ผู้ขนส่งมีสถานที่ประกอบธุรกิจซึ่งได้มีการทำสัญญารับขน
- (๔) ศาลในถิ่นปลายทาง

ในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการที่คนโดยสารถึงแก่ความตายหรือได้รับบาดเจ็บ นอกจากสิทธิตามวรรคหนึ่งแล้ว โจทก์ยังมีสิทธิเลือกที่จะเสนอคำฟ้องในอาณาเขตของรัฐภาคีหนึ่งต่อศาลที่คนโดยสารนั้นมีถิ่นที่อยู่หลักและถาวรขณะที่เกิดอุบัติเหตุและผู้ขนส่งดำเนินการให้บริการการรับขนคนโดยสารไปยังหรือออกจากรัฐภาคีนั้น ไม่ว่าจะใช้อากาศยานของผู้ขนส่งเอง หรืออากาศยานของผู้ขนส่งอื่นตามข้อตกลงทางพาณิชย์ และผู้ขนส่งนั้นประกอบธุรกิจรับขนคนโดยสารจากสถานที่ที่ผู้ขนส่งหรือผู้ขนส่งอื่นที่ตนมีข้อตกลงทางพาณิชย์ ได้ทำสัญญาเช่าหรือเป็นเจ้าของ

กระบวนการพิจารณาคดีให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งประเทศซึ่งศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีตั้งอยู่

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้

“ข้อตกลงทางพาณิชย์” หมายความว่า ข้อตกลงซึ่งทำขึ้นระหว่างผู้ขนส่ง และเกี่ยวกับข้อกำหนดในการให้บริการร่วมในการรับขนคนโดยสารทางอากาศ แต่ไม่รวมถึงข้อตกลงเกี่ยวกับตัวแทน

“ถิ่นที่อยู่หลักและถาวร” หมายความว่า ที่อยู่ปกติเป็นหลักแหล่งของคนโดยสาร ในเวลาที่เกิดอุบัติเหตุ โดยห้ามมิให้นำเรื่องสัญชาติของคนโดยสารมาพิจารณาในกรณีนี้

มาตรา ๕๖/๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการรับขนที่ดำเนินการโดยผู้ขนส่งตามความเป็นจริง การฟ้องเรียกร้องค่าเสียหาย อาจฟ้องผู้ขนส่งตามความเป็นจริงหรือผู้ขนส่งตามสัญญาหรือทั้งสองราย รวมกันหรือแยกกัน ตามแต่โจทก์จะเลือก

ถ้าโจทก์ฟ้องคดีต่อผู้ขนส่งตามความเป็นจริงหรือผู้ขนส่งตามสัญญาเพียงรายเดียว ผู้ขนส่งที่ถูกฟ้องมีสิทธิเรียกผู้ขนส่งที่ไม่ได้ถูกฟ้องเข้ามาในคดีได้

กระบวนการพิจารณาคดีและผลแห่งคดีให้ใช้กฎหมายแห่งประเทศซึ่งศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีตั้งอยู่

มาตรา ๕๖/๓ การฟ้องคดีใด ๆ เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายในการรับขนทางอากาศ ระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา สำหรับการรับขนซึ่งดำเนินการโดยผู้ขนส่งตามความเป็นจริง นอกจากสิทธิเลือกที่จะเสนอคำฟ้องในอาณาเขตของรัฐภาคีหนึ่ง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๖/๑ แล้ว โจทก์ยังมีสิทธิเลือกที่จะเสนอคำฟ้องในอาณาเขตของรัฐภาคีหนึ่งต่อศาลที่ผู้ขนส่งตามความเป็นจริง มีภูมิลำเนาหรือสถานที่ประกอบธุรกิจหลักตั้งอยู่

มาตรา ๕๖/๔ คดีที่เกี่ยวกับการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ ถ้าโจทก์มีสิทธิที่จะเสนอคำฟ้องในราชอาณาจักร ให้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศ

มาตรา ๕๖/๕ คู่สัญญาในสัญญารับประกันของในการรับประกันทางอากาศอาจตกลง เป็นหนังสือให้การระงับข้อพิพาทใด ๆ เกี่ยวกับความรับผิดของผู้ขนส่งตามพระราชบัญญัตินี้ โดยการอนุญาตตุลาการ

ผู้เรียกร้องค่าเสียหายเกี่ยวกับการรับประกันของสำหรับการรับประกันทางอากาศ ระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้สัญญา มีสิทธิเลือกให้มีการพิจารณาโดยการอนุญาตตุลาการ ภายในเขตอำนาจศาลใดศาลหนึ่งที่ตั้งอยู่ในรัฐภาคีตามมาตรา ๕๖/๑ และถ้าเลือกให้มีการพิจารณา ในราชอาณาจักร ให้อนุญาตตุลาการหรือคณะอนุญาตตุลาการใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้ถือว่าบทบัญญัติวรรคสองเป็นส่วนหนึ่งของข้อความหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการ อนุญาตตุลาการ และในกรณีที่มีข้อกำหนดใด ๆ ของข้อความหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการ อนุญาตตุลาการขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติดังกล่าว ย่อมเป็นโมฆะ

มาตรา ๕๖/๖ บุคคลที่ต้องรับผิดในความเสียหายตามพระราชบัญญัตินี้ ย่อมมีสิทธิ ไล่เบียดต่อบุคคลอื่นที่ต้องร่วมรับผิดด้วย”

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาเพื่อการรวบรวมกฎเกณฑ์บางประการเกี่ยวกับการรับขนระหว่างประเทศทางอากาศ ค.ศ. ๑๙๙๙ (Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air, 1999) แต่โดยที่พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศยังไม่ครอบคลุมครบถ้วน ดังนั้น เพื่อให้การเป็นไปตามอนุสัญญาจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังต่อไปนี้

๒.๑ แก้ไขบทนิยามคำว่า “การรับขนทางอากาศภายในประเทศ” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา” “อนุสัญญา” และ “รัฐภาคี” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓)

๒.๒ แก้ไขเพิ่มเติมขอบเขตการใช้บังคับพระราชบัญญัติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ และมาตรา ๕)

๒.๓ กำหนดอำนาจของผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยในการสั่งให้ผู้ขนส่งแสดงหลักฐานการประกัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ วรรคสาม)

๒.๔ กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับผู้ขนส่งเกี่ยวกับเอกสารการรับขน การกำหนดเกณฑ์จำกัดความรับผิด การกำหนดเงื่อนไขในการทำสัญญารับขน และกำหนดความหมายของวันตามพระราชบัญญัติ (เพิ่มมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ มาตรา ๗/๓ มาตรา ๗/๔ และมาตรา ๗/๕)

๒.๕ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการหักหัวงสำหรับความเสียหายที่เกิดกับสัมภาระลงทะเบียนหรือของ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ และมาตรา ๔๔)

๒.๖ กำหนดให้มีการระบุข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับขนรูปแบบอื่นไว้ในเอกสารการรับขนทางอากาศได้ (เพิ่มมาตรา ๔๖ วรรคสอง)

(โปรดพลิก)

๒.๗ กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับขนทางอากาศที่ดำเนินการโดยบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ขนส่งตามสัญญา (เพิ่มมาตรา ๕๓/๑)

๒.๘ กำหนดให้การฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายในกรณีที่ต้องรับผิดถึงแก่ความตาย (เพิ่มมาตรา ๕๔/๑)

๒.๙ กำหนดวิธีการคำนวณระยะเวลาในการใช้สิทธิฟ้องเรียกค่าเสียหาย (เพิ่มมาตรา ๕๕ วรรคสอง)

๒.๑๐ กำหนดเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลและการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายในการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (เพิ่มมาตรา ๕๖/๑ มาตรา ๕๖/๒ มาตรา ๕๖/๓ มาตรา ๕๖/๔ มาตรา ๕๖/๕ และมาตรา ๕๖/๖)

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ทางอากาศระหว่างประเทศแบบให้เปล่าที่ดำเนินการโดยบุคคลซึ่งประกอบกรรับขนทางอากาศเพื่อำเน็จเป็นทางค้าปกติด้วย</p> <p>การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศตามวรรคหนึ่ง</p> <p>หมายความว่า การรับขนคนโดยสาร สัมภาระหรือของทางอากาศโดยอากาศยาน ซึ่งคู่สัญญาตกลงให้ถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทางตั้งอยู่ในอาณาเขตของสองประเทศ หรือตั้งอยู่ในอาณาเขตของประเทศเดียว แต่มีถิ่นหยุดพักที่ตกลงกันไว้ตั้งอยู่ในอาณาเขตของอีกประเทศหนึ่ง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการหยุดพักในการรับขนหรือการถ่ายลำหรือไม่ก็ตาม</p> <p>การรับขนที่ดำเนินการโดยผู้ขนส่งหลายคนหลายทอด</p> <p>ให้ถือเป็นการรับขนเดียวโดยไม่แบ่งแยกไม่ว่าจะได้ตกลงกันในรูปของสัญญาเดียวหรือสัญญาเป็นชุด และไม่สูญเสียลักษณะของการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศเพียงเพราะสัญญาเดียวหรือสัญญาเป็นชุดนั้นจะต้องดำเนินการทั้งหมดในอาณาเขตของประเทศเดียวกัน</p>	<p>ดำเนินการโดยบุคคลซึ่งประกอบการรับขนทางอากาศเพื่อำเน็จเป็นทางค้าปกติด้วย ไม่ว่าจะการรับขนนั้นจะเป็นการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ หรือการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา</p> <p>การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศตามวรรคหนึ่ง</p> <p>หมายความว่า การรับขนทางอากาศซึ่งตามความตกลงระหว่างคู่สัญญา ถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทาง ไม่ว่าจะมีการหยุดพักในการรับขนหรือมีการถ่ายลำหรือไม่ก็ตาม ตั้งอยู่ในอาณาเขตของสองประเทศ หรือตั้งอยู่ภายในอาณาเขตของประเทศเดียว ถ้ามีถิ่นหยุดพักที่ตกลงกันภายในอาณาเขตของอีกประเทศหนึ่ง</p> <p>การรับขนที่ดำเนินการโดยผู้ขนส่งหลายคนหลายทอด</p> <p>ต่อเนื่องกัน ให้ถือว่าการรับขนเดียวโดยไม่แบ่งแยก ถ้าการรับขนนั้นคู่สัญญาได้ถือว่าการดำเนินการเดียว ไม่ว่าจะได้ตกลงกันในรูปของสัญญารับเดียวหรือสัญญาเป็นชุด และย่อมไม่สูญเสียลักษณะระหว่างประเทศ เพียงเพราะว่าจะต้องดำเนินการทั้งหมดภายในอาณาเขตของประเทศเดียวกันตามสัญญารับเดียวหรือสัญญาเป็นชุด</p> <p>พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การรับขนทางอากาศที่ดำเนินการโดยบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้ขนส่งตามสัญญาภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๔ ด้วย</p> <p>พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การรับขนที่ดำเนินการโดยรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่ตั้งขึ้นโดยกฎหมาย ถ้าการรับขนนั้นเป็นการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา</p>	<p>ครอบคลุมถึงการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศภายใต้อนุสัญญา รวมทั้งให้ใช้บังคับกับการรับขนทางอากาศที่ดำเนินการโดยบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ขนส่งตามสัญญาภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๔ และการรับขนซึ่งปฏิบัติการโดยรัฐหรือโดยองค์การของรัฐที่ตั้งขึ้นโดยกฎหมาย ถ้าการรับขนนั้นเป็นการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา</p>

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การรับขนไปรษณีย์ภัณฑ์ ซึ่งผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบเป็นการเฉพาะต่อหน่วยงานการไปรษณีย์ตามกฎหมายที่ใช้บังคับกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขนส่งและหน่วยงานการไปรษณีย์</p>	<p>มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่</p> <p>(๑) การรับขนไปรษณีย์ภัณฑ์ ซึ่งผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบเป็นการเฉพาะต่อหน่วยงานการไปรษณีย์ตามกฎหมายที่ใช้บังคับกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขนส่งและหน่วยงานการไปรษณีย์</p> <p>(๒) การรับขนทางอากาศที่กระทำและดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐตามภาระหน้าที่ซึ่งไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้า</p> <p>(๓) การรับขนทางอากาศในราชการทหาร โดยอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ หรืออากาศยานที่เข้ามาเพื่อใช้ในราชการทหาร ซึ่งระวางทั้งหมดของอากาศยานนั้นได้ส่งวนไว้โดยหรือในนามของราชการทหารดังกล่าว</p> <p>หากกรณีตาม (๒) และ (๓) เป็นการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา พระราชบัญญัตินี้จะไม่ใช้บังคับต่อเมื่อรัฐบาลได้ประกาศโดยทำเป็นหนังสือแจ้งไปยังผู้เก็บรักษาอนุสัญญาตามที่กำหนดในอนุสัญญาแล้ว”</p>	<p>เพิ่มเติมข้อยกเว้นไม่ให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับการรับขนทางอากาศที่กระทำและดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐตามภาระหน้าที่ซึ่งไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้า และการรับขนทางอากาศในราชการทหาร โดยอากาศยานที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ หรืออากาศยานที่ราชการทหารเข้ามา ซึ่งระวางทั้งหมดของอากาศยานนั้นได้ส่งวนไว้โดยหรือในนามของราชการทหารดังกล่าว ทั้งนี้ ข้อยกเว้นดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับกับการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญาก็ต่อเมื่อรัฐบาลได้จัดทำคำประกาศไม่ให้อนุสัญญามีผลใช้บังคับกับกรณีดังกล่าวไปถึงผู้เก็บรักษาอนุสัญญาแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับข้อ ๕๗ ของอนุสัญญา</p>
<p>มาตรา ๖ ๑๓๑ ๑๓๑</p> <p>การประกันตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีกรมการบินพลเรือนมีอำนาจสั่งให้ผู้ขนส่งแสดงหลักฐานการประกัน</p> <p>๑๓๑ ๑๓๑</p>	<p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“การประกันตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ผู้ขนส่งแสดงหลักฐานการประกัน”</p>	<p>กำหนดอำนาจของผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยในการสั่งให้ผู้ขนส่งแสดงหลักฐานการประกัน</p>

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ มาตรา ๗/๒ มาตรา ๗/๓ มาตรา ๗/๔ และมาตรา ๗/๕ แห่ง พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘</p> <p>“มาตรา ๗/๑ บทบัญญัติมาตรา ๙ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ ที่เกี่ยวกับเอกสารการรับขน ไม่ใช่ บังคับแก่การรับขนที่กระทำในสถานการณพิเศษนอกขอบข่ายปกติ ของธุรกิจของผู้ขนส่งรายนั้น</p> <p>มาตรา ๗/๒ ผู้ขนส่งอาจกำหนดให้สัญญารับขนมีเกณฑ์ จำกัดความรับผิดสูงกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่มี เกณฑ์จำกัดความรับผิดก็ได้</p> <p>มาตรา ๗/๓ ในการรับขนทางอากาศ ผู้ขนส่งอาจปฏิเสธ ไม่เข้าทำสัญญารับขนใด ๆ หรือสละข้อต่อสู้ใด ๆ หรือจะกำหนด เงื่อนไขอื่นใด ซึ่งไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ก็ได้</p> <p>มาตรา ๗/๔ ข้อกำหนดใด ๆ ที่มีอยู่ในสัญญารับขนและ ความตกลงพิเศษทั้งปวง ซึ่งมีผลใช้บังคับก่อนความเสียหายเกิดขึ้น โดยคู่สัญญามุ่งหมายที่จะไม่ใช้กฎเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดกฎหมายที่จะใช้บังคับหรือการเปลี่ยนแปลง กฎเกณฑ์เกี่ยวกับเขตอำนาจศาล ย่อมเป็นโมฆะ</p>	<p>เพิ่มเติมข้อยกเว้นไม่ให้นำบทบัญญัติ เกี่ยวกับเอกสารการรับขนมาใช้บังคับกับการรับขน ที่กระทำในสถานการณพิเศษ</p> <p>เพิ่มเติมบทบัญญัติให้สัญญารับขน สามารถกำหนดเกณฑ์จำกัดความรับผิดไว้สูงกว่า ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่มีเกณฑ์ จำกัดความรับผิดก็ได้</p> <p>เพิ่มเติมบทบัญญัติให้ผู้ขนส่งอาจปฏิเสธ ไม่เข้าทำสัญญารับขนใด ๆ หรือสละข้อต่อสู้ใด ๆ หรือกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ซึ่งไม่ขัดกับที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>เพิ่มเติมบทบัญญัติให้ข้อกำหนดใด ๆ ในสัญญารับขน และความตกลงพิเศษ ซึ่งมีผลใช้ บังคับก่อนความเสียหายเกิดขึ้นโดยคู่สัญญา มุ่งหมายที่จะไม่ใช้กฎเกณฑ์ที่กำหนดใน พระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นโมฆะ</p>

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๒๒ การที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระได้รับมอบสัมภาระลงทะเบียนโดยไม่มีกรหักท้วง ย่อมเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้นว่าได้มีการส่งมอบสัมภาระลงทะเบียนที่อยู่ในสภาพดีและตรงตามป้ายกำกับสัมภาระ หรือตามเอกสารซึ่งแสดงข้อมูลตามมาตรา ๙ วรคสอง</p> <p>ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่สัมภาระลงทะเบียน ผู้มีสิทธิรับสัมภาระต้องหักท้วงเป็นหนังสือต่อผู้ขนส่งหลังจากที่พบความเสียหายนั้นโดยพลัน และอย่างช้าที่สุดภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับมอบสัมภาระดังกล่าว</p> <p>ในกรณีล่าช้าในการรับขน ผู้มีสิทธิรับสัมภาระต้องหักท้วงเป็นหนังสือต่อผู้ขนส่งภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระได้รับสัมภาระลงทะเบียนนั้น</p> <p>ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิรับสัมภาระไม่หักท้วงภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสองหรือวรรคสาม จะฟ้องผู้ขนส่งมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีกฉ้อฉลของฝ่ายผู้ขนส่ง</p>	<p>มาตรา ๗/๕ วันตามพระราชบัญญัตินี้หมายถึงวันติดต่อกันตามปฏิทิน”</p> <p>มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๒ การที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระได้รับมอบสัมภาระลงทะเบียนโดยไม่มีกรหักท้วง ย่อมเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้นว่าได้มีการส่งมอบสัมภาระลงทะเบียนที่อยู่ในสภาพดีและตรงตามป้ายกำกับสัมภาระ หรือตามเอกสารซึ่งแสดงข้อมูลตามมาตรา ๙ วรคสอง</p> <p>ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่สัมภาระลงทะเบียน ผู้มีสิทธิรับสัมภาระต้องหักท้วงต่อผู้ขนส่งหลังจากที่พบความเสียหายนั้นโดยพลันและอย่างช้าที่สุดภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับมอบสัมภาระดังกล่าว</p> <p>ในกรณีล่าช้าในการรับขน ผู้มีสิทธิรับสัมภาระต้องหักท้วงต่อผู้ขนส่งภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระได้รับสัมภาระลงทะเบียนนั้น</p> <p>การหักท้วงตามมาตรา นี้ ต้องทำเป็นหนังสือและมอบหรือส่งให้ถึงผู้ขนส่งภายในระยะเวลาตามวรรคสองหรือวรรคสามแล้วแต่กรณี</p> <p>ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิรับสัมภาระไม่หักท้วงภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสองหรือวรรคสาม จะฟ้องผู้ขนส่งมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีกฉ้อฉลของฝ่ายผู้ขนส่ง”</p>	<p>เพิ่มเติมบทบัญญัติให้การนับจำนวนวันในพระราชบัญญัตินี้ให้หมายถึงวันติดต่อกันตามปฏิทิน</p> <p>เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการหักท้วงตามมาตรา นี้ ให้ทำเป็นหนังสือและมอบหรือส่งให้ถึงผู้ขนส่งภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระได้รับมอบสัมภาระ ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่สัมภาระลงทะเบียน หรือภายในระยะเวลายี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับสัมภาระได้รับมอบสัมภาระ ในกรณีล่าช้าในการรับขน แล้วแต่กรณี</p>

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕๔ การที่ผู้มีสิทธิรับของได้รับมอบของโดยไม่มีการทักท้วง ย่อมเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้นว่าได้มีการส่งมอบของที่อยู่ในสภาพดีและตรงตามใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของหรือบันทึกโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง</p> <p>ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ของ ผู้มีสิทธิรับของต้องทักท้วงเป็นหนังสือต่อผู้ขนส่งภายหลังจากที่พบความเสียหายนั้นโดยพลัน และอย่างช้าที่สุดภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับมอบของดังกล่าว</p> <p>ในกรณีล่าช้าในการรับขน ผู้มีสิทธิรับของต้องทักท้วงเป็นหนังสือต่อผู้ขนส่งภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับของได้รับของนั้น</p> <p>ในกรณีที่ผู้มีสิทธิรับของไม่ทักท้วงภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสองหรือวรรคสามจะฟ้องผู้ขนส่งมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีก่ลฉ้อฉลของฝ่ายผู้ขนส่ง</p>	<p>มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๕๔ การที่ผู้มีสิทธิรับของได้รับมอบของโดยไม่มีการทักท้วง ย่อมเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้นว่าได้มีการส่งมอบของที่อยู่ในสภาพดีและตรงตามใบตราส่งทางอากาศหรือใบรับของหรือบันทึกโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง</p> <p>ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ของ ผู้มีสิทธิรับของต้องทักท้วงต่อผู้ขนส่งภายหลังจากที่พบความเสียหายนั้นโดยพลัน และอย่างช้าที่สุดภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับมอบของดังกล่าว</p> <p>ในกรณีล่าช้าในการรับขน ผู้มีสิทธิรับของต้องทักท้วงต่อผู้ขนส่งภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับของได้รับของนั้น</p> <p>การทักท้วงตามมาตรา นี้ ต้องทำเป็นหนังสือและมอบหรือส่งให้ถึงผู้ขนส่งภายในระยะเวลาตามวรรคสองหรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี</p> <p>ในกรณีที่ผู้มีสิทธิรับของไม่ทักท้วงภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสองหรือวรรคสาม จะฟ้องผู้ขนส่งมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีก่ลฉ้อฉลของฝ่ายผู้ขนส่ง”</p>	<p>เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการทักท้วงตามมาตรานี้ ให้ทำเป็นหนังสือและมอบหรือส่งให้ถึงผู้ขนส่งภายในระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับของได้รับมอบของ ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ของ หรือภายในระยะเวลา ยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิรับของได้รับมอบของ ในกรณีล่าช้าในการรับขน แล้วแต่กรณี</p>

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๔๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๗ วรรคสี่ ในกรณีที่มีการรับขนร่วมกันและได้ดำเนินการส่วนหนึ่งโดยทางอากาศและส่วนอื่นโดยการรับขนโดยรูปแบบอื่น ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับ เฉพาะกับช่วงที่ดำเนินการรับขนทางอากาศ</p>	<p>มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘</p> <p>“การรับขนร่วมกันตามวรรคหนึ่ง คู่สัญญาจะระบุข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับขนโดยรูปแบบอื่นไว้ในเอกสารการรับขนทางอากาศด้วยก็ได้”</p> <p>มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๓/๑ ในหมวด ๔ การรับขนทางอากาศที่ดำเนินการโดยบุคคลอื่นที่มีผู้ใช้ขนส่งตามสัญญา แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘</p> <p>“มาตรา ๕๓/๑ บทบัญญัติแห่งหมวดนี้ ไม่กระทบต่อสิทธิและภาระผูกพันระหว่างกันของบรรดาผู้ขนส่ง รวมถึงสิทธิไต่เบี่ยหรือการชดใช้ความเสียหายใด ๆ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๖/๒”</p> <p>มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘</p> <p>“มาตรา ๕๔/๑ ในกรณีที่บุคคลผู้ต้องรับผิดชอบถึงแก่ความตาย การฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ฟ้องผู้แทนตามกฎหมายของกองทรัพย์สินของผู้ตาย”</p>	<p>เพิ่มเติมบทบัญญัติให้ในกรณีของการรับขนร่วมกัน คู่สัญญาอาจระบุเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับขนโดยรูปแบบอื่นไว้ในเอกสารการรับขนทางอากาศก็ได้ เว้นแต่การรับขนร่วมกันนั้น พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นการรับขนทางอากาศ</p> <p>เพิ่มเติมบทบัญญัติให้ในกรณีของการรับขนทางอากาศที่ดำเนินการโดยบุคคลอื่นที่มีผู้ใช้ขนส่งตามสัญญา ไม่กระทบต่อสิทธิและภาระผูกพันของผู้ขนส่งระหว่างกัน รวมถึงสิทธิไต่เบี่ยหรือการชดใช้ความเสียหายใด ๆ</p> <p>เพิ่มเติมบทบัญญัติให้ในกรณีที่บุคคลผู้ต้องรับผิดชอบถึงแก่ความตาย การฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายในพระราชบัญญัตินี้ ให้ฟ้องผู้แทนตามกฎหมายของกองทรัพย์สินของผู้ตาย</p>

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕๕ สิทธิในการฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการรับขนทางอากาศเป็นอันระงับสิ้นไปถ้าไม่มีการฟ้องคดีภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่อากาศยานถึงถิ่นปลายทาง หรือนับแต่วันที่อากาศยานนั้นควรจะได้ถึงแล้ว หรือนับแต่วันที่การรับขนได้หยุดลงแล้วแต่กรณี</p>	<p>มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘</p> <p>“วิธีการคำนวณระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งประเทศซึ่งศาลที่พิจารณาคดีพิพาทคดีตั้งอยู่”</p> <p>มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๖/๑ มาตรา ๕๖/๒ มาตรา ๕๖/๓ มาตรา ๕๖/๔ มาตรา ๕๖/๕ และมาตรา ๕๖/๖ ในหมวด ๕ การฟ้องเรียกค่าเสียหายแห่งพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘</p> <p>“มาตรา ๕๖/๑ การฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายในการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา โจทก์มีสิทธิเลือกที่จะเสนอคำฟ้องในอาณาเขตของรัฐภาคีหนึ่งต่อศาลซึ่งมีเขตอำนาจดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) ศาลที่ผู้ขนส่งมีภูมิลำเนา (๒) ศาลที่ผู้ขนส่งมีสถานที่ประกอบธุรกิจหลักตั้งอยู่ (๓) ศาลที่ผู้ขนส่งมีสถานที่ประกอบธุรกิจซึ่งได้มีการทำสัญญารับขน (๔) ศาลในถิ่นปลายทาง <p>ในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการที่คนโดยสารถึงแก่ความตายหรือได้รับบาดเจ็บ นอกจากสิทธิตามวรรคหนึ่งแล้ว โจทก์</p>	<p>เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการคำนวณระยะเวลาการฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการรับขนทางอากาศ ให้เป็นไปตามกฎหมายของศาลที่พิจารณาคดีนั้น</p> <p>เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการฟ้องเรียกค่าเสียหายในการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ใต้อนุสัญญา</p>

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ยังมีสิทธิเลือกที่จะเสนอค่าพียงในอาณาเขตของรัฐภาคีหนึ่งต่อศาลที่คนโดยสารนั้นมีถิ่นที่อยู่หลักและถาวรขณะที่เกิดอุบัติเหตุและ</p> <p>ผู้ขนส่งดำเนินการให้บริการการรับขนคนโดยสารไปยังหรือออกจากรัฐภาคีนั้น ไม่ว่าจะใช้อากาศยานของผู้ขนส่งเองหรืออากาศยานของผู้ขนส่งอื่นตามข้อตกลงทางพาณิชย์ และผู้ขนส่งนั้นประกอบธุรกิจรับขนคนโดยสารจากสถานที่ที่ผู้ขนส่งหรือผู้ขนส่งอื่นที่ตนมีข้อตกลงทางพาณิชย์ ได้ทำสัญญาเช่าหรือเป็นเจ้าของ</p> <p>กระบวนการพิจารณาคดีให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งประเทศซึ่งศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีตั้งอยู่</p> <p>เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้</p> <p>“ข้อตกลงทางพาณิชย์” หมายความว่า ข้อตกลงซึ่งทำขึ้นระหว่างผู้ขนส่งและเกี่ยวกับข้อกำหนดในการให้บริการร่วมในการรับขนคนโดยสารทางอากาศ แต่ไม่รวมถึงข้อตกลงเกี่ยวกับตัวแทน</p> <p>“ถิ่นที่อยู่หลักและถาวร” หมายความว่า ที่อยู่ปกติเป็นหลักแหล่งของคนโดยสารในเวลาที่เกิดอุบัติเหตุ โดยห้ามมิให้นำเรื่องสัญชาติของคนโดยสารมาพิจารณาในกรณีนี้</p> <p>มาตรา ๕๖/๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการรับขนที่ดำเนินการโดยผู้ขนส่งตามความเป็นจริง การพียงเรียกร้องค่าเสียหาย อาจพียงผู้ขนส่งตามความเป็นจริงหรือผู้ขนส่งตามสัญญาหรือทั้งสองรายรวมกันหรือแยกกัน ตามแต่โจทก์จะเลือก</p> <p>ถ้าโจทก์ฟ้องคดีต่อผู้ขนส่งตามความเป็นจริงหรือผู้ขนส่งตามสัญญาเพียงรายเดียว ผู้ขนส่งที่ถูกฟ้องมีสิทธิเรียกผู้ขนส่งที่ไม่ได้ถูกฟ้องเข้ามาในคดีได้</p> <p>กระบวนการพิจารณาคดีและผลแห่งคดีให้ใช้กฎหมายแห่งประเทศซึ่งศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีตั้งอยู่</p>	<p>เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการพียงเรียกร้องค่าเสียหาย ในกรณีการรับขนซึ่งปฏิบัติการโดยผู้ขนส่งตามความเป็นจริง โจทก์อาจพียงผู้ขนส่งตามความเป็นจริงหรือผู้ขนส่งตามสัญญาหรือทั้งสองรายรวมกันหรือแยกกันก็ได้ และในกรณีที่โจทก์ฟ้องคดีต่อผู้ขนส่งตามความเป็นจริงหรือผู้ขนส่งตามสัญญาเพียงรายเดียว ผู้ขนส่งที่ถูกฟ้องมีสิทธิเรียกผู้ขนส่งที่ไม่ได้ถูกฟ้องเข้ามาในคดีได้</p>

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๕๖/๓ การฟ้องคดีใด ๆ เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายในการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา สำหรับการรับขนซึ่งดำเนินการโดยผู้ขนส่งตามความเป็นจริง นอกจากสิทธิเลือกที่จะเสนอคำฟ้องในอาณาเขตของรัฐภาคีหนึ่ง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๖/๑ แล้ว โจทก์ยังมีสิทธิเลือกที่จะเสนอคำฟ้องในอาณาเขตของรัฐภาคีหนึ่งต่อศาลที่ผู้ขนส่งตามความเป็นจริงมีภูมิลำเนาหรือสถานที่ประกอบธุรกิจหลักตั้งอยู่</p> <p>มาตรา ๕๖/๔ คดีที่เกี่ยวข้องกับการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ ถ้าโจทก์มีสิทธิที่จะเสนอคำฟ้องในราชอาณาจักรให้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ</p> <p>มาตรา ๕๖/๕ คู่สัญญาในสัญญารับขนของในการรับขนทางอากาศอาจตกลงเป็นหนังสือให้การระงับข้อพิพาทใด ๆ เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ขนส่งตามพระราชบัญญัตินี้ โดยการอนุญาโตตุลาการ</p> <p>ผู้เรียกร้องค่าเสียหายเกี่ยวกับการรับขนของสำหรับการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา มีสิทธิเลือกให้มีการพิจารณาโดยการอนุญาโตตุลาการภายในเขตอำนาจศาลใดศาลหนึ่งที่ตั้งอยู่ในรัฐภาคีตามมาตรา ๕๖/๑ และถ้าเลือกให้มีการพิจารณาในราชอาณาจักร ให้อนุญาโตตุลาการหรือคณะอนุญาโตตุลาการใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายในการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญา</p> <p>เพิ่มเติมบทบัญญัติให้การฟ้องคดีเกี่ยวกับการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศและการรับขนระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้อนุสัญญาอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ</p> <p>เพิ่มเติมบทบัญญัติให้การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ขนส่งตามพระราชบัญญัตินี้ โดยการอนุญาโตตุลาการได้</p>

พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘	ร่างพระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ให้ถือว่าบทบัญญัติวรรคสองเป็นส่วนหนึ่งของข้อความหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการอนุญาตตุลาการ และในกรณีที่มีข้อกำหนดใด ๆ ของข้อความหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการอนุญาตตุลาการขัดหรือแย้งกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ย่อมเป็นโมฆะ</p> <p>มาตรา ๕๖/๖ บุคคลที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายตามพระราชบัญญัตินี้ ย่อมมีสิทธิไล่เบียดต่อบุคคลอื่นที่ต้องร่วมรับผิดชอบด้วย”</p> <p>ผู้รับสนองพระราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>	<p>เพิ่มเติมบทบัญญัติให้บุคคลที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิไล่เบียดต่อบุคคลอื่นที่ต้องรับผิดชอบด้วย</p>